

35 jaar LIGO

ELS VAN HEES, KIRSTEN JACOBS EN KATRIEN VERSTRAETEN

Ligo zijn de dertien centra voor basiseducatie. Samen met de federatie Ligo vormen zij het netwerk Ligo. Ligo komt uit het Esperanto, een internationale taal, en betekent 'verbinding'. Naar aanleiding van hun 35-jarig bestaan, sprak Brandpunt met vier medewerkers.

An De Winter is leertrajectbegeleider bij Ligo Gent-Meetjesland-Leieland, Martin Strynck is leraar bij Ligo Brusselaar, Simen Rosseel is medewerker bij Ligo Midden- en Zuid-West-Vlaanderen en Joke Drijkoningen is directeur van de federatie van Ligo.

Wat betekent Ligo voor jou?

An: "Ik stapte als 22-jarige een heel jonge organisatie binnen en we groeiden samen. Ligo, mijn eerste werkgever, staat voor mij ook voor een heel gedreven en bekwame groep collega's met het hart op de juiste plaats."

Martin: "Ligo werkt op alle vlakken aan verbinding: tussen cursisten onderling, tussen cursist en samenleving, tussen onze centra en andere organisaties ... We trekken de leefwereld van onze cursisten open en leren hen op eigen benen staan."

Simen: "Ligo betekent voor mij thuiskomen in een warm nest. We hebben allemaal dezelfde doelgroep en leren van elkaar."

Joke: "Ligo is een rustige en veilige plek waar cursisten centraal staan. Ligo wil cursisten, maar ook personeel kansen geven om te groeien. De leraren van Ligo zijn voor veel cursisten de eerste verbinding naar de Vlaamse samenleving. Dat komt niet alleen de cursisten ten goede, maar de hele samenleving."

Wat betekent werken bij Ligo voor jou?

An: "Elke dag een beetje het verschil maken voor de cursisten: hen stapje voor stapje versterken, de mensen zien achter de labels van armoede, laaggeletterd, analfaabeet ... Het is een zinvolle job."

Martin: "Het voelt goed om wat ik geleerd heb te kunnen delen met mensen die niet de kansen hebben gekregen die ik heb gehad. Wij zijn specialisten in het gemakkelijk uitleggen van wat voor onze cursisten moeilijk is."

Simen: "Werken bij Ligo is een gevarieerde job met maatschappelijk belang. Opkomen voor de laaggeletterde volwassene betekent veel voor ons. Ligo is voor mij veel meer dan een school voor volwassenen."

Joke: "Ik ben altijd erg trots als ik kan zeggen dat ik voor Ligo werk. Mensen weten dan niet altijd meteen wat Ligo is, maar na wat uitleg is de reactie wel altijd erg positief."

Wat is de sterkte van Ligo?

An: "De verschillende invalshoeken van

waaruit we kijken. We zijn nu een deel van het onderwijs, maar ons ontstaan ligt in sociocultureel werk. Die socioculturele inslag zit nog altijd in ons DNA. We werken op maat van de cursist. We luisteren naar hun noden, behoeften en bekommernissen. We zien hun kracht en waarde."

Martin: "Wij blijken redelijk uniek te zijn in Europa. Dankzij onze focus op laaggeschoolden kunnen we onze eigen expertise ontwikkelen en versterken. Met de middelen die we in Brussel krijgen van de VGC kunnen we laagdrempelige cursussen aanbieden. We hebben een groot netwerk van samenwerkingsverbanden met andere organisaties."

Simen: "Ik ben heel trots op onze werk-privébalans. Ons werk is heel zichtbaar en werken met een afgebakende centrumopdracht stimuleert de samenwerking tussen collega's."

Joke: "Ligo vormt samen een sterk netwerk. De dertien centra werken heel goed samen, er speelt geen onderlinge concurrentie. Er is veel vertrouwen en solidariteit en op vlak van personeelsbeleid, administratie ... kunnen we elkaar goed ondersteunen. Op alle overlegplatformen kunnen we ons gemeenschappelijke standpunt vertolken. Dat springt in het oog bij partners. Die sterkte moeten we ten volle blijven inzetten."

Wat waren hoogtepunten?

An: "De cursistenfeesten waarbij je de sterktes van de cursisten ziet: iemand die

niet goed is in wiskunde blijkt een fantastische voetballer te zijn, een analfabete cursiste maakt de heerlijkste gerechten klaar, iemand die onze taal nog niet goed machtig is, maakt prachtige tekeningen ..."

Martin: "De trajecten van mijn cursisten, bijvoorbeeld dat van de cursist die in een asielcentrum verbleef en het transport naar het centrum niet eens kon betalen. Anderhalf jaar later heeft ze haar diploma zorgkundige behaald en bedankte ze mij voor mijn bijdrage aan haar traject. Dat doet me iets."

Simen: "Onze actie 'Ligo breekt uit', een omgekeerde opendeurdag, was voor mij een hoogtepunt. Zoveel mogelijk collega's gingen buiten de leslokalen lesgeven: in het station, een woonzorgcentrum, een boekenwinkel, het zwembad, een maatwerkbetrijf ... Partners konden ons op een andere manier leren kennen. We deelden ook 35 meter taart uit, dat was zeker een leuk extraatje (lacht)."

Joke: "De keuze om onder een gemeenschappelijke naam, Ligo, verder te gaan, heeft enorm veel teweeggebracht, nog veel meer dan verwacht. Dat was zeker een hoogtepunt. Op een bepaald moment heeft een centrum alle centra gemobiliseerd om mee te doen aan de Warmste Week. Toen we het verzamelde bedrag gingen overhandigen, stond het hele plein vol Ligo-cursisten. Dat was een moment om nooit te vergeten. Wat de verschillende centra nu allemaal doen rond 35 jaar Ligo, bijvoorbeeld wat Simen vertelde, is ook fantastisch."

"Niet voor al onze cursisten is wat er van hen verwacht wordt haalbaar."

AN DE WINTER

Waar kijk je met trots op terug?

An: "De sterke samenhang tussen collega's blijft een constante. We trekken allemaal samen aan dezelfde kar en dat schept verbondenheid. Ik ben ook trots op onze verwezenlijkingen in de loop van de voorbije 35 jaar in het lokale onderhandelingscomité en in sociaal overleg. De overgang naar onderwijs was een spannend proces met een beter personeelsstatuut als resultaat."

Martin: "Toen we een deel van ons pensioen dat ons beloofd was, niet zouden krijgen, zijn we massaal op straat gekomen waardoor er uiteindelijk toch een oplossing is gekomen en als kleine sector binnen onderwijs hebben we ons eigen statuut. Ik ben ook trots op mijn bijdrage aan taalcoaching op de werkvloer."

Simen: "Ik ben vooral trots op wat onze cursisten bereiken! Het is zo mooi om te zien hoe cursisten vooruitgang maken in hun zelfredzaamheid. Ik ben ook heel trots op de infosessies Klare Taal van ons centrum. Daarmee vestigen we de aandacht op laaggeletterde volwassenen in Vlaanderen."

Joke: "Het was geen gemakkelijk traject om met de dertien centra, elk met een eigen achtergrond en geschiedenis, de neuzen allemaal in dezelfde richting te laten wijzen. Dat dat toch gelukt is, met Ligo, en dat de effecten ervan zo groot zijn, daar ben ik best trots op."

Welke grote veranderingen maakte Ligo door?

An: "De overgang van sociocultureel werk naar onderwijs zorgde voor een verschuiving naar meer collega's met een onderwijsachtergrond. Er kwamen ook opleidingsprofielen, leerplannen, modules, evaluaties ... Niet voor al onze cursisten is wat er van hen verwacht wordt haalbaar. Het profiel van cursisten wijzigt constant volgens wat er gebeurt in de wereld. Dat vraagt aan lesgevers en de organisatie telkens veel flexibiliteit en aanpassing."

Martin: "Een rode draad is het steeds maar groeien en inderdaad ook het steeds verder evolueren van sociocultureel werk naar onderwijs. Dat ging gepaard met een sterkere professionalisering en we kregen ook erkenning van andere organisaties."

Simen: "Voor onze cursisten gaat de digitalisering heel snel. De lat wordt voor hen ook altijd maar hoger gelegd. Ons centrum is net zoals de andere ook heel snel veel groter geworden."

Joke: "We zijn in de loop der jaren een sterker netwerk geworden waardoor onze professionaliteit continu kan toenemen."

>>

“We zijn nu nog te weinig bekend bij organisaties voor wie we een logische partner zouden zijn.”

JOKE DRIJKONINGEN

>> **Wat was of is moeilijk?**

An: “Die enorme groei doorheen de jaren. Ik ben zelf begonnen in 1994 in een kleine organisatie die nog in de kinderschoenen stond. Er waren ongeveer 30 werknemers. Nu zijn we een centrum met 150 werknemers. Dat vraagt veel flexibiliteit van iedereen. De onzekere middelen in de beginjaren waren ook erg moeilijk. We hebben een aantal jaar gewerkt met onzekere contracten omdat de verlenging van de middelen telkens aan een zijden draadje hing.”

Martin: “De overheid gaat te veel uit van een lineair traject terwijl veel van onze cursisten een erg hobbelig parcours hebben, omdat onze les geen prioriteit meer is als ze moeten overleven. Wie twaalf jaar voltijds onderwijs gemist heeft, kan dat niet in vier jaar goed maken in combinatie met de zorg voor kinderen, het huishouden runnen, financieel het hoofd boven water houden, een oorlogstrauma verwerken ... Qua veerkracht kunnen wij veel van onze cursisten leren!”

Simen: “Het blijft heel moeilijk om het taboe rond leren te doorbreken. Wij hebben cursisten waarvan de kinderen zelfs niet mogen weten dat hun ouders lessen lezen en schrijven volgen. De trots over de enorme stappen vooruit die ze zetten, kunnen ze dus niet delen. En ook: op dit moment hebben we in ons centrum meer dan zeventig cursisten die dakloos zijn. Dat bemoeilijkt het leren uiteraard enorm. Het is ook niet altijd gemakkelijk om onze doelgroep te bereiken.”

Joke: “De druk op onze cursisten neemt altijd maar toe, zoals Martin al zei. Ze moeten meer en meer bewijzen vooraleer ze kunnen of mogen participeren aan onze samenwerking. Wij ervaren net dat onze cursisten heel graag willen leren. We lijken met een andere bril naar de samenleving te kijken. Wij geloven niet in een sanctiebeleid.”

Welke uitdagingen zien jullie?

An: “Ligo nog meer op de kaart zetten als partner in de aanpak van laaggeletterdheid. 1 op 6 Vlamingen is laaggeletterd. Het bereiken van al die Vlamingen die nood hebben aan ondersteuning bij geletterdheid in de ruime zin, blijft een grote uitdaging.”

Martin: “Alle kinderen en jongeren die nu leerachterstand oplopen, kijk maar naar de reportage ‘Balder’, zullen bij ons terechtkomen. De digitale kloof wordt er niet kleiner op en omgaan met fake news en zaken zoals phishing worden nog belangrijker.”

Simen: “De maatschappij vraagt, zoals Joke al zei, altijd maar meer van onze cursisten, maar de middelen waarmee we moeten werken, verdwijnen, zoals die van het Plan Geletterdheid. Het ondersteunen van basisvaardigheden zie ik als een belangrijke taak van de overheid, maar het is natuurlijk niet zo sexy als inzetten op een florerende economie.”

Joke: “We voelen op verschillende manieren en van verschillende kanten druk. Het zal een uitdaging zijn om ook onder die voortdurende druk in functie van het geheel te blijven denken en met de dertien centra hetzelfde verhaal te blijven brengen.”

Waar zou je graag willen staan met Ligo over 10, 25, 35 ... jaar?

An: “Over tien jaar hoop ik dat Ligo echt op de kaart staat als de autoriteit en het aanspreekpunt op vlak van laaggeletterdheid. Ik hoop dat we de samenhang bij het personeel kunnen behouden. Door de snelle groei blijft dat een uitdaging.”

“Op dit moment hebben we in ons centrum meer dan zeventig cursisten die dakloos zijn. Dat bemoeilijkt het leren uiteraard enorm.”

SIMEN ROSSEEL

“Google Translate lost niet alles op. Onze cursisten kunnen ook vaak in hun moedertaal niet zo goed lezen.”

MARTIN STRYNCK

Martin: “We moeten onze expertise nog meer delen en beroepskrachten bewust maken van wat laaggeletterdheid betekent, bijvoorbeeld via de ambassadeurswerking. Google Translate lost niet alles op. Onze cursisten kunnen ook vaak in hun moedertaal niet zo goed lezen.”

Simen: “Ik hoop vooral dat Ligo kan blijven werken voor alle laaggeletterde volwassenen.”

Joke: “Ik sluit daar bij aan: Ligo zou het vanzelfsprekende aanspreekpunt moeten worden voor iedereen in Vlaanderen die ondersteuning zoekt bij (het aanleren van) basisvaardigheden en basisgeletterdheid in de breedste zin van het woord. We zijn nu nog te weinig bekend bij organisaties voor wie we een logische partner zouden zijn.”

Bij een verjaardag horen wensen: wat wens jij Ligo toe?

An: “Ik wens Ligo de kracht om te blijven vechten voor onze cursisten en de zachtheid om de mens achter de cursist te blijven zien.”

Martin: “Een goede gezondheid! Financiële gezondheid voor de centra en voor het personeel, daarnaast een goed mentaal welzijn van de werknemers en genoeg bandbreedte voor de cursisten om te kunnen leren.”

Simen: “Ik hoop dat we kunnen blijven verder werken zoals we dat nu doen, met een sterk netwerk in heel Vlaanderen en Brussel.”

Joke: “Ik wens ook dat we op dezelfde manier kunnen verder werken, dat we met z'n allen ondanks de maatschappelijke evoluties, hetzelfde verhaal blijven vertellen in functie van onze cursisten.”